

2015. május 29-én a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében zajlott a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinatának X/9. ülészaka.

(Horváth-Bolla Zsuzsanna tudósítása.)

9.00

Kezdő áhítattal indult a zsinati nap. Az áhítatot **Rostáné Piri Magda** lelkész, a zsinat lelkészi alelnöke tartotta ez alapján az ige alapján: „... *ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.*” (Róm 12,2)

Hogyan lehet a világhoz igazodott, eladott lelket visszavásárolni? - vetette fel a kérdést az igehirdető.

A választ abban adta meg, hogy „a Szentlélek a belső megújulásunk munkálója. Az elveszett lélek elveszett marad mindaddig, amíg meg nem találja igazi önmagát Jézus Krisztusban. Mit változtat meg a Szentlélek, ha elérkezik hozzánk? Nem a hangulatunkat, hanem a lelkünk mechanizmusait újítja meg, szerkezeti változást hoz létre, olyat, amit mi magunk bajosan tudnánk megváltoztatni. Ilyenkor végre Isten kerül a középpontba. Aki Istenre figyel mámorossá válik a Szentlélektől, mert rájön arra, hogy Isten jó és jó követni fiát, Jézust.”

Az első keresztyének az első pünkösdkor mámoros örömet élhettek át, ami nem normálistól eltérő volt, hanem az az igazi állapot Istenben - hangsúlyozta Rostáné Piri Magdolna. „Az örök szeretet számon tart. Mi kell az embernek ezen kívül? Először keresni kell Jézus királyi hatalmát, hogy ez kerüljön a középpontba és így a mámoros öröm válik majd általánossá.”

9.25

Az első ülésen **Tölli Balázs**, a zsinat nem lelkészi alelnöke elnököl.

Legelőször is **Karlné Csepregi Erzsébet**, új zsinati tag bemutatkozására és eskütételére került sor.

9.30

A X/9. ülészak napirendjének elfogadásával kapcsolatban **Szemerei János**, misszióért felelős püspök kérte, hogy **A missziói munkaág átszervezése, megújításának kérdései** című napirendi pontból vegyék ki az átszervezés szót, mert erről szó sincsen. A zsinat ezt szavazással el is fogadta.

A zsinat elfogadta a korábbi időszak jegyzőkönyvét.

9.36

Ezután a zsinati elnökség beszámolója következett, először **Abaffy Zoltán** a zsinat nem lelkészi alelnöke állt mikrofonhoz. Beszámolója közben megszólaltak a külföldi zsinatokon látogató küldöttek.

9.39

Beszámolót tartott a bajor zsinat üléséről **Hafenschner Károly**, a zsinat lelkeszi elnöke, aki elmondta, hogy bár blogokon megjelent hírekben egyházunkat szélsőséges jobboldali irányultság vádjával illető újságírók megpróbálták megakadályozni azt, hogy Bad Wörishofenben meghosszabbítsák a bajor evangélikusokkal kötött szerződést, de mivel a vádak alaptalanok voltak, ezért ez az „összeesküvés” nem sikerült. A Bajorországi Evangélikus Egyházzal meghosszabítottuk partnerkapcsolati szerződésünket.

9.41

Lackner Pál a püspöki tanács titkára, korábbi tábori püspök az olasz zsinati ülésen járt, erről beszélt a zsinati tagoknak. Elmondta az olasz kisebbségi egyház támogatásának formáját, az ottani adakozás módját.

9.44

Bizottsági elnökök beszámolója következett, a Törvényelőkészítési Bizottság üléseiről **Ittész András** elnök szólt, majd a Teológiai Bizottság részéről **Orosz Gábor Viktor** beszélt.

9.50

A második ülésen továbbra is **Tölli Balázs** elnökletével sor került a **Magyarországi Evangélikus Egyház 2014. évi zárszámadásának általános és részletes vitájára. Csorba Gábor** osztályvezető ismertette a tényeket. Az idei mérlegfőösszeg: 24.090.509 ezer forint. Eredménye: 763.850 ezer forint.

Ismertette a nyugdíjalap, az oktatási alap és a diakóniai alap növekményeit. Sajnálatos, hogy a kamatbevételek csökkentek. Sajnos ez a kamatok változása miatt is így van, és a gyülekezeteknek nyújtott előfinanszírozási támogatás, kintlevőségek miatt is így van.

Most utoljára kerül sor beszámolóra, ezután törvénybe lesz foglalva annak elfogadása.

9.59

Zsugyel János számvevőszéki vezető szólt hozzá a vitához. Elmondta, hogy rendkívül pozitív képet kapott a beszámoló alapján egyházunk anyagi, gazdasági helyzetéről. Feltétlenül szükségesnek tartotta - megelőző jelleggel - hozzátenni, hogy az alacsony kamatok miatt ne gondoljunk olyan bizonytalan befektetésekben, amelyek bár magas kamatot ígérnek, a végén mégis veszteség lehet belőle.

Nagyné Stieber Tünde könyvvizsgáló felhívta a figyelmet arra, hogy a kintlevőségek, a pályázatoknál kihelyezett támogatások elég nagyok, ezért fokozott figyelmet kellene fordítani a mulasztások betartására, esetleges szankcionálására.

10.10

Stermeczki András a lelkészek fizetései közötti nagy különbségekre hívta fel a figyelmet és a Zelenka Pál Alap ebbéli szerepét kérdezte. Az alap vezetője, **Muntag András** elmondta, hogy ennek tisztázása alapvetően nem az alap feladata.

Ittész András a táblázatokban lévő vagyontárgyakra, a halasztott bevételekre és kölcsönadott pénzeszközökre kérdezett rá. Kérdezte azt is, hogy a Zelenka Pál Alap növekményei folyamatosan tarthatóak-e. Az egyházmegyei befizetéseknel látszik, hogy van, amelyik kötelező offertóriumot sem fizetett, ez hogyan lehetséges?

Csorba Gábor a bérkülönbségekre válaszolva elmondta, hogy a befizetések arányában fogják megállapítani a nyugdíjakat, ezért már a bérezésnél fontos lenne az, hogy ne legyenek nagy különbségek a lelkészek között. A szolidaritási növekedésnél még nem állapítható meg, hogy az egy állandósult lesz-e. Gondként jelentkezik az öregedő lelkészi kar eltartásának kérdése, hiszen pár év múlva az aktívak számánál több lesz az eltartottak száma. Felvetődött, hogy a 2016-os költségvetést előre hoznánk a novemberi időszakra.

10.20

A harmadik ülésen **Abaffy Zoltán** elnökletével, **Dobrovolni Máté** előadásában sor került a jogi személyiség törvényi szabályozása kérdésének tárgyalására.

Az alábbiakban felvetéseit olvashatják, amelyeket a vetített előadás alapján állítottunk össze:

Egyházunkban az alábbi egyházközségi formák léteznek:

Anyaegyház az egyházközség azon része, ahol az egyházközség székhelye van, és amelyhez legalább egy leány- vagy fiókegyház, illetve szórvány tartozik.

A **társegyházak** a társult egyházközség társulási egyezményrel létrehozott részei, melyek egymással egyenrangúak.

A **leányegyház** az egyházközség azon része, amelynek nincs önálló lelkésze és felügyelője, de presbitériummal (élén gondnokkal), önálló gazdálkodással és saját istentiszteleti hellyel rendelkezik.

A **fiókegyház** az egyházközség azon része, amelynek nincs önálló lelkésze, felügyelője, presbitériuma és gazdálkodása, általában saját istentiszteleti hellyel sem rendelkezik, de a helyi ügyek intézésére és szervezésére gondnokot választ, és az anyaegyház presbitériumába tagot delegál.

A **szórvány** az egyházközség azon része, ahol helyi egyházközségi szervezet és gazdálkodás nélkül egyházközségi tagok élnek.

A törvényi szabályozás szerint „a Magyarországi Evangélikus Egyház minden egyházközsége jogi személy.” A Magyarországi Evangélikus Egyház minden önkormányzattal és önálló gazdálkodással rendelkező szervezeti egysége közgyűlési határozata alapján jogi személy lehet, 1997. évi I. tv. 10.§ alapján: „Amennyiben az egyházközség bármely részének valamely joga gyakorlásához, vagy kötelezettsége teljesítéséhez a hatályos magyar jog szabályai szerint szükséges a jogi személlyé válása, a szolgálati út betartásával az **országos presbitériumtól kérheti önálló jogi személlyé nyilvánítását**” 2005. évi IV. tv. 5.§ (4).

Jelenleg a következő vegyes helyzetek vannak:

Anyaegyház - jogi személy

Leányegyház - jogi személy

Leányegyház - nem jogi személy (úgy, hogy pl. ugyanazon anyaegyházhoz tartoznak)

Társzegyház - jogi személy

Társzegyház - nem jogi személy (ugyanaz a társulás is lehet)

Társult egyházközség - jogi személy

Társult egyházközség nem jogi személy?

Ezen vegyes állapotok a következő okok miatt jöttek létre:

„hagyományosan önálló” egységek megmaradása,

sok évvel ezelőtti „véletlen” helyzet konzerválódása,

a szükséges adminisztratív lépések megtételétől való húzódozás,

a társulás céljának és a létrejöttét követő állapotnak a félreértelmezése: „csak a lelkes fizetésének közös előteremtésére társultunk”, „önállóságunk megőrzése mellett”.

érzelmi okok – pl. az ingatlanok tulajdoni lapján szereplő tulajdonos megváltoztatása.

A vegyes jogi státusz hátrányai:

Nehezen átlátható gyülekezeti jogi „hálók”,

Bizonytalanság a külső (állami) felekben,

pl. egyszer jogi személy a MEE egyik leányegyháza,

máskor nem jogi személy a MEE leányegyháza,

többlet adminisztrációs teher az egyházközségeknél,

egyes egyházközségi részek hiányolják, mások teherként élik meg a jogi személyiséget.

Az önálló jogi személyiség:

Jogok, előnyök:

önálló pályázási lehetőség

teljesen önálló gazdálkodás

Kötelezettségek:

önálló költségvetés, beszámoló készítése

önálló adminisztráció

jogi felelősség gyakorlása

gazdálkodási felelősség gyakorlása

Elkülönített gazdálkodás, de nem önálló egyházi jogi személy:**Jogok:**

elkülönített, de nem önálló gazdálkodás

megegyezés alapján saját gazdasági döntések

beeszlási lehetőség az anyaegyházat is jelentő egyházközség döntéseibe

Kötelezettségek:

elkülönített gazdálkodás adminisztrációja, de a jogi-, gazdasági felelősséget az anyaegyházat is jelentő egyházközség viseli

Nincs elkülönített gazdálkodás és nem önálló jogi személy:**Jogok:**

az anyaegyház gondozása alatt áll

Kötelezettségek:

nincs (minimális elszámolási felelősség)

Megoldási alternatívák, amerre a szabályozás elindulhat:

A. Csak az egyházközség a jogi személy

B. Az egyházközség és a társegyház jogi személy

Csak az egyházközség a jogi személy:

Előny:

egységes „egyházközség” meghatározás

az egyházközség az alapegység (atom)

tiszta jogi helyzet állami és egyházi téren is

Hátrány:

a már létrejöttek, a jogértelmezésbe nem férő jogi személyeket meg kell szüntetni

végig kell vinni az ingatlantulajdonok átírását (más esetben is)

megállapodások az egyházközség-részek között a belső önállóságról (más esetben is)

végig kell vinni az egyházközségek rendezését (más esetben is)

Az egyházközség és a társegyház jogi személy:**Előny:**

viszonylag egyszerűen meghatározható, kisebb számú, nagyobb egység kerül ebbe a kategóriába

Hátrány:

az egyházközség fogalma újraértelmezésre szorul

kezelní kell a társegyházak belső egyházi jogi helyzetét

az ingatlantulajdonok átírása a többi esetben meg kell, hogy történjen

a társult egyházközség „üres” jogi személy

megállapodás a társult egyházközség működéséről

A törvényelőkészítő bizottság által tárgyalt lehetséges szabályozás:**Figyelembe vett szempontok:**

vannak leányegyházak akik (pályázati lehetőségek, stb. miatt) szeretnének jogi személyek lenni

vannak olyan leányegyházközségek akik esetében nem szükséges hogy jogi személyek legyenek

a társulások esetében a társegyházak ugyanazzal a kérdéssel néznek szembe mint a leányegyházak

a fiókegyház kivezetése

az egyházközség részei: anyaegyház, leányegyház, szórvány

társult egyházközség részei: társegyházak

10.30

Lackner Pál hozzászólásában elmondta, hogy egy kiüresedett, régi struktúrát tolunk magunk előtt, így elcszerű lenne ezeknek megszüntetése.

Gregersen Labossa György is az eddigi struktúra zavarosságára hívta fel a figyelmet. Sajnos épp a dunántúli gyülekezetekben sok anyagyülekezet nem tud megfelelni az anyagyülekezet feltételeinek, így sok esetben leánygyülekezetté vagy szóróvanná fognak válni illetve kellene válniuk. Fontos dolog lenne tehát, hogy tisztuljon a kép ezen a területen is.

Sztrókey Attila nem támogatja az összevonásokat, és azt érzi, hogy ha folyamatosan megszüntetjük gyülekezeteinket, akkor a lényegét szüntetjük meg.

A további hozzászólók is arról szóltak, hogy inkább bátorítani kell a gyülekezeteket az összefogásra, a lelkészek fizetésének biztosítására.

Nagybocskai Tamás a nagyatádi gyülekezet példáját hozta fel.

Szabó Szilárd lelkésznek a normatív, papíralapú megközelítéssel volt gondja. „Értem én, hogy elveket kell követni és igazodni kell ezekhez, de ha ismerjük az egyházi gyülekezeti életet, akkor hibázunk, ha jogi gondolkodással állunk hozzá a döntéshez” - mondta.

Szemerei János püspök már az Országos Presbitérium ülésén is elmondta, hogy precíznek és sokoldalúnak tartja az anyagot és szükségesnek érzi, hogy a jogi személyiség ügyében határozat, átalakítás szülessen, de lehet, hogy az előadott átalakítás túl nagy lépés lenne. Fontos, hogy sokoldalúan, gyakorlatiasan döntsünk a kérdésben. Fontos átgondolni a jogi kategóriák előnyeit és hátrányait.

Kendeh Gusztáv hozzászólásában hiányolta a missziói egyházközség formát.

Krámer György országos irodaigazgató szerint komolyan kell venni a gyülekezeti működést, de fontos az, hogy ezen a területen megtörténjen a szabályozás, mert az átláthatatlan helyzet miatt már állami oldalról is érkezett több jelzés.

Detre János lelkész a negatív történéseket is felsorolta, amikor valaki a kiskapukat kijátszva meg nem érdemelt státuszhoz jutott. „Be kell zárni a kiskapukat!”

10.58

Dobrovolni Máté válaszában elmondta, hogy nem kell számbeli limiteket meghatározni az anyagyülekezet fogalmához, nem akarnak elvenni jogokat, csak egy olyan szabályozást szeretnének, amely állami oldalról is átlátható és kezelhető. Nem az egyházközségek rombolása a cél, hanem könnyítések bevezetése.

11.30

Fabri György egyházkerületi felügyelő felvezetésében a negyedik ülésen, **Abaffy Zoltán** elnökletével sor került a **Vallásosság, értékek, hitoktatás** címet viselő, 2015-ben készített empirikus felmérés ismertetésére.

Ez a tájékoztató az első bemutatása volt az egyházunk által kezdeményezett országos reprezentatív felmérésnek. A kutatás a magyar lakosságra jellemző egyháziasságot, a

hitoktatásról és egyházi oktatási intézményekről való véleményeket és ezt érintő elvárásokat, az erkölcsi értékeket és az egyházak megítélését tárta fel az empirikus szociológia eszközeivel. A számok nem adtak túlságosan biztató jövőképet, a társadalom erős szekularizációját mutatta be a felmérés, annak ellenére, hogy bevezetésre került a kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatás.

Az is megfigyelhető, hogy az emberekben él egyfajta pozitív kép a Biblia megismeréséről, és arról, hogy a hittanon a gyermekek téveszméket nem fognak elsajátítani és ez a fajta ismeret segít majd nekik jobban megérteni a világot. Ez a hittanoktatás jó presztizsét mutatja, de a missziós keretek igen szűkre szabottak, hiszen a vallásosság területén igen jelentős az eltávolodás.

11.53

Az ötödik ülésen **Hafenscher Károly** elnökletével **Tölly Balázs** előterjesztésére került sor, aki az **Utak az oktatási intézmények missziós lehetőségei felé – kapacitás és stratégia** – címmel tartotta meg előadását. Tölly Balázs felhívta a figyelmet arra, hogy első helyen a humán erő feltérképezése volna kívánatos: kik is azok, akik az iskoláink kereteit felhasználva mehetnének és tehetnék tanítvánnyá az embereket és kik lenne azok a népek. Elvileg az egyéb feltételek adottak, az anyagi erő, a bevonható pályázati forrás, a szolgálatba állítható és meglévő ingatlanállomány a jelenlegi finanszírozási feltételek mellett biztosítottak tűnnek.

Ha igaz az, hogy az oktatási intézményrendszerrel közel annyi embert érünk el, mint a gyülekezeti alkalmainkkal, s még ezzel együtt sem vitatható az, hogy az egyház a gyülekezeteiben él, a kapacitás konkrét felmérését követően a stratégia elsősorban erre az imént említett két tényre kell, hogy tekintettel legyen.

Javasolta, hogy fogadjon el az Országos Presbitérium egy feladattervet az oktatási területen meglévő kapacitás felméréséről. és az illetékes irodai osztály, a szakmai bizottság, az EPSZTI mellett a Zsinat teológiai bizottsága is kapjon szerepet ennek az előkészítésben és a végrehajtásban, valamint a zsinat 2015. évi őszi ülésszakán hallgasson meg beszámolót a feladatterv végrehajtásának állásáról. Javasolta továbbá, hogy 2015. december 31-ig sem testület, sem országos tisztségviselő ne kezdjen tárgyalásokat újabb oktatási intézmények átvételéről.

Fabiny Tamás püspök az öregdiákok jobb bevonását kifogásolta. Hozzátette az anyagi felelősségvállalás kérdését is, azt, hogy az evangélikus iskolákban tanult diákokat tudatosan megszólítva például az egyszázalékos kampány hatékonyságát növelhetnék.

Hafenscher Károly a születéstől az élet végéig való kísérés fontosságát emelte ki.

Fabri György hangsúlyozta, hogy ha missziós szemlélettel nem tudunk elindulni a felvetés mentén, akkor bezárhatjuk az iskolákat. „Nobel-díjasok neveléséhez nem kell evangélikus iskolát fenntartani. Iskoláinkban a misszió igen fontos lenne!

Detre János szerint két évtized alatt az iskoláink valóban szabadon, liberális módon működtek. Az ott dolgozó pedagógusok közül nem sokan mutatkoznak a gyülekezetekben.

Hallgatóné Hajnal Judit igazgatónő az iskolák különböző szituációira (létszám, földrajz, terület) utalt. „Már nem arról kellene beszélni, mitől evangélikus egy iskola, hanem természetesnek kellene lennie annak, hogy az iskola és a gyülekezet élete közös tereken folyik.”

Pröhle Gergely országos felügyelő a szent haragja helyett a derüt javasolta a téma feldolgozásában. Felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy sok helyen a helyi lelkészek szimpátiáján múlik az, hogy egy oktatási intézmény mennyire kapcsolódik be az ottani gyülekezeti életbe. Ez igen helytelen. Minden lelkésznek missziós területként kell tekintenie a helyi oktatási intézményre.

Győri Gábor esperes szerint az intézményesülés a probléma. Vissza kellene menni az origóhoz. Ha misszióról beszélünk, akkor misszionáriusról, missziói küldetésről kellene beszélni, nem oktatási intézményekről és nem egy százalékokról. Az esperes elmondta, ő maga is benne volt már több intézményátvételben, és vallja, nem módszertani kérdés ez, hanem a Szentléleké: kérni kell az aratás Urát a munkások küldésére.

Lázárné Skorka Katalin lelkész [az oktatási stratégia konkrétumai le vannak fektetve](#). Fontos az intézményi lelkészek státuszának ügye. Mezőberényben sajnos olyan fiatal lelkészek szolgáltak eddig, akiknek nem volt lelkészi tapasztalatuk. Fontos minden esetben maguknak az intézményeknek és azok helyzetének a vizsgálata, minden területen más ez. Van olyan intézményátvétel, amikor a misszió szempontja az elsődleges és nem az intézményhalmozás.

Karlné Csepregi Erzsébet azt a kérdést tette fel, hogy van-e olyan törvényi szabályozás, hogy ha egyedüli a gimnázium egy területen, akkor nem lehet misszionálni.

Krámer György elképzelhetetlen és tarthatatlan az, hogy intézmény és gyülekezet egymástól függetlenül működjön, ezért az intézményi lelkészek tudatos képzését hangsúlyozta.

Pröhle Gergely a mezőberényi helyzet háttérét ismertette és elmondta, miért nem vehetünk ott át további intézményt.

Fabri György elmondta, hogy elvárás, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetemen valláspedagógiai ismeretek átadására nagyobb hangsúlyt fognak helyezni.

12.45

Tölli Balázs válaszolt a felvetett kérdésekre: Folyamatban lévő átvételekkel kapcsolatban nincsen változás, arra a javaslat nem lenne hatással.

Nem akarnak normatív szabályokat és feltételrendszereket kialakítani. Szó sincsen arról, hogy egy egyházi intézmény ne misszionálhatna! Az öregdiákok jó gyakorlatait fontos lenne támogatni. A humán erő mozgósítása nagyon fontos lenne. A misszionáriusok kérdéséről elmondta, hogy az egyetemes papság megbízatottsága igen fontos.

12.50

A hatodik ülésen **Hafenscher Károly** elnökletével, **Orosz Gábor Viktor** előterjesztésében a MEE Zsinata Teológiai Bizottsága feladatkörének tisztázására került sor.

Az előterjesztésben a következő jogi meghatározások, leírások szerepeltek: Az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 125.§-a alapján a teológiai bizottság

feladata a Magyarországi Evangélikus Egyház küldetésének, szolgálatának teológiai segítése. Ez kiterjed a törvényalkotás, az egyházkormányzat, az egyházi szolgálat területeire. A bizottság munkájában együttműködik az egyház különböző testületeivel és tisztségviselőivel. A teológiai bizottság segíti a zsinat, az egyház vezetésének és püspökeinek munkáját az egyház életét érintő lényeges döntésekhez készített állásfoglalások előkészítésével és teológiai véleményezésével. A bizottság véleményt adhat az egyház életét érintő bármely kérdéstről. A zsinat, a püspöki tanács és az országos presbitérium bízhatja meg feladatokkal a teológiai bizottságot, annak elnökével történt egyeztetést követően. A teológiai bizottság az összes zsinati anyagot teológiailag értékkelheti.

A bizottság kötelező feladata mindazon zsinati törvényjavaslatok és előterjesztések véleményezése, amelyek az egyház hitvallásait, tanítását, istentiszteleti életét és alapvető küldetéséhez közvetlenül kapcsolódó szolgálatát érintik. Ezen törvényjavaslatokat, a törvény végső szavazása előtt, a bizottság teológiai szempontok alapján ismét mérlegelheti, vele kapcsolatban állásfoglalást adhat ki annak érdekében, hogy a nem, vagy nem eléggé hangsúlyosan jelentkező teológiai szempontokat és azok figyelembevételének szükségességét hangsúlyozza.

A zsinat felkéri az ügyrendi bizottságot, hogy a teológiai bizottság elnökével konzultálva keresse meg, milyen módon lenne az ügyrendben szabályozható a teológiai bizottság zsinati munkában betöltött speciális szerepe, és erre szülessen a következő ülészakon tárgyalható írásbeli javaslat.

A zsinat kezdeményezi a bizottsági szabályozás hosszabb távon megvalósítható módosítását annak érdekében, hogy érvényesüljön az a szempont, mely hangsúlyozza, hogy a teológiai bizottság az egész egyház teológiai munkáját segítő bizottság. Az új összetétel törvényi szabályozásáig nem zsinati tagokat is felkér a bizottság munkájának segítésére.

13.00

Hozzászólások következtek a szöveggel kapcsolatban, amelyet bizonyos pontokon át fognak írni, pontosítanak. A megfogalmazás egyes szavain folyik a vita.

A végleges szövegvariáns, határozat a következő lett:

"9/2015. (V. 29.) zsinati határozat a teológiai bizottság feladatköréről
A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 125. §-a alapján a zsinat teológiai bizottságának feladatkörét az alábbiak szerint határozza meg:

(1) A teológiai bizottság az összes zsinati anyagot teológiailag értékeli. A bizottság kötelező feladata mindazon zsinati törvényjavaslatok és előterjesztések véleményezése, amelyek az egyház hitvallásait, tanítását, istentiszteleti életét és alapvető küldetéséhez közvetlenül kapcsolódó szolgálatát érintik. Ezen törvényjavaslatokat, a törvény végső szavazása előtt, a bizottság teológiai szempontok alapján ismét mérlegelheti, vele kapcsolatban állásfoglalást adhat ki annak érdekében, hogy a nem, vagy nem eléggé hangsúlyosan jelentkező teológiai szempontokat és azok figyelembevételének szükségességét hangsúlyozza.

(2) A zsinat felkéri az ügyrendi bizottságot, hogy a teológiai bizottság elnökével konzultálva keresse meg, milyen módon lenne az ügyrendben szabályozható a teológiai bizottság zsinati munkában betöltött speciális szerepe, és erre szülessen a következő ülészakon tárgyalható írásbeli javaslat.

(3) A zsinat, a püspöki tanács és az országos presbitérium bízhatja meg feladatokkal a teológiai bizottságot, annak elnökével történt egyeztetést követően.

(4) A zsinat kezdeményezi a bizottsági szabályozás hosszabb távon megvalósítható módosítását

annak érdekében, hogy érvényesüljön az a szempont, mely hangsúlyozza, hogy a teológiai bizottság az egész egyház teológiai munkáját segítő bizottság. Az új összetétel törvényi szabályozásáig nem zsinati tagokat is felkér a zsinati tanács a bizottság munkájának segítésére."

13.17

A hetedik ülésen **Hafenscher Károly** bejelentette, hogy a zsinat minden szavazatra jogosult tagja ajándékként átveheti a Háló 2. kötetét.

A továbbiakban **Laborci Géza** lelkész, országos presbiter, zsinati tag előterjesztésében a 2005. évi VII. törvény – **A választásokról és a szavazásról** – módosításának előkészítő és elvi vitája zajlott. A felvetésben a mandátumok kérdése, a választhatósági feltételek, a gyülekezeti lelkészek választásával kapcsolatos kérdések szerepeltek, majd az intézményi küldöttek választása, és a választások megszervezése került terítékre.

Számos hozzászólás érkezett a felvezetésre, így többek között **Lackner Pál, Solt-Szarz Csenge, Muntag András, Sztrókay Attila, Ittész András** vetettek fel kérdéseket.

Ezután **Hafenscher Károly** kezdeményezésére „szavazási játékra”, „közvéleménykutatásra” került sor, amelyben komoly szavazáson kívül felmérték, vajon akarják-e ezeknek a kérdéseknek a tisztázását a zsinati tagok.

A vita zárásaként a zsinat határozatot hozott arról, hogy létrehoznak egy előkészítő munkacsoportot, amelynek az lesz a feladata, hogy a törvénymódosítást előkészítse. Ennek vezetője **Laborci Géza** lenne.

14.49

A nyolcadik ülésen **Rostáné Piri Magda** elnökletével sor került a missziói munkaág megújításának kérdéseire. **Németh Zoltán** lelkész, a Gyülekezeti és Missziói Osztály vezetője előterjesztette a **Kornéliusz Programot**. Ennek súlypontjai a következők: a bibliai alapvetés, a család középpontba helyezése, a jövőkép, a terv elemei és lépései, gyakorlati megvalósítása, a láthatóan evangélikus stratégia prioritásainak megjelenítése a tervben. **A tervezet a mellékletben olvasható.**

Lupták György esperes, a Missziói Bizottság vezetője reflektálva a felvetésre elmondta, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház Evangélizációs és Missziói Bizottsága 2015. május 26-i ülésén megtárgyalta és megvitatta a Gyülekezeti és Missziói Osztály által készült anyagot, a Kornéliusz Programot. A bizottság egyhangú döntése az volt, hogy a Kornéliusz Programot, mint a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói stratégiáját, országos stratégiaként nem fogadja el. **Ennek indoklása szintén a mellékletben olvasható. A misszióibizottság korábbi javaslata megjelent az Evangélikus Élet egyik korábbi számában.**

15.15

A hozzászólók közé elsőnek **Karlné Csepregi Erzsébet** jelentkezett, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a családmiszió már zajlik a gyülekezetekben.

Gáncs Péter püspök örömet fejezte ki, hogy egy év alatt a Gyülekezeti és Missziói Osztály egy év alatt ki tudta dolgozni ezt a programot. Figyelmeztetett, hogy ez nincsen ellentétben a

Missziói Bizottság anyagával. Nem a kettő között kell dönteni, hanem a kettőt összhangba kell hozni.

Gregersen Labossa György a korai kereszténységben lévő jeruzsálemi és artiochiai „missziói modell” példájával hozta párhuzamba a két előterjesztett modellt. Szerinte is a kettő ötvözetére lenne szükség.

Réz-Nagy Zoltán szerinte nem a passzív és aktív misszió kérdése a két modell. Nem szerepel a Kornéliusz tervezetben, hogy mi a kommunikáció. Nem szerepel benne a misszionált és a misszionárius különbözősége. A Kornéliusz Program egy újra megértett paradigmát jelent, a hallgatóság és a beszélő azonos szinten van.

Lázárné Skorka Katalin a fiatalok megszólításának a hiányára hívta fel a figyelmet. Felajánlotta segítségét a későbbiekben való munkában.

Győri Gábor az egyházi tisztségekben való vetélkedés negatívumait domborította ki, amelyek már az őskereszténység óta megvannak. A jelenlegi egyházi szervezetben lévő párhuzamosságok a misszió területén visszavetik az energiákat. Mindkét programnak megvan a maga pozitívuma.

Stermeczki András elkészerítőnek és méltatlannak vélte azt, hogy a két előterjesztés párhuzamba van állítva és nem pedig a kettő elegye lett a zsinat elé terjesztve. Nem egymás mellett, hanem egymásért kellene dolgoznunk.

Szemerei János fontosnak tartotta kimondani, hogy a két program párhuzamossága nem rossz, csak a misszió kétféle megközelítést mutatja. Útkeresésben vagyunk és Isten kit-kit a saját alkata szerint tud használni, ezért fontos az, hogy a stratégiában több út legyen.

Fabiny Tamás megismételve püspöktársai gondolatait, támogatta a kétféle tervezetet, a kétféle megközelítést. Kívánatosnak tartotta ezt a fajta kommunikációs folyamatot, hiszen mindkettő megközelítésnek megvan a maga előnye. Fontosak a teológiai érvek és kritikák és itt a Teológiai Bizottságnak is feladata lenne. A 21. századi kereszténységhez méltó a több alternatíva - tette hozzá.

Sztrókey Attila szerint minden lelkésznek más és más a misszióhoz való viszonya és persze minden gyülekezetnek is. Pár praktikus példát említett.

Solt-Szárász Csenge szerint a misszió üzenete az, hogy valakivel el tudom hitetni azt, amiben én hiszek. A missziói megközelítések és felfogások mások, ahogyan különböző felfogásúak és helyzetűek az emberek is. A Kornéliusz Program aktív cselekvés a családok megszólításában. Ha azonban nem tudunk egyezségre jutni az evangélium terjesztésében, akkor a kívülállókat is nehéz lesz megérteni és megszólítani. A Kornéliusz Program jó kiindulópont arra, hogy elinduljon a kommunikáció. Az elmúlt években ez megfeneklett, de most új lendületet vehet.

Laborczi Géza visszaemlékezett az elmúlt évszázadra, a fiatal lelkészek konferenciájára, amelynek az volt a célja, hogy a különböző teológiai irányzatokhoz tartozó lelkészek gondolataikat egyeztessék egymással. A többféle kegyességi irányzat mindig is megvolt tehát egyházunkban, nézeteltérések, harcok és konfliktusok mindig is voltak és lesznek. „Nem szabad belenyugodni a frontvonalak megkeményedésébe!” - hangsúlyozta.

„Kettős szorításban vagyunk, a fogyás a hagyományos eszközökkel nem állítható meg. Ha ezt nem tudjuk megállítani, akkor pár év múlva valakinek le kell kapcsolnia a villanyt”- tette hozzá a lelkész, aki a misszió ügyében a párbeszédet kérte.

Orosz Gábor Viktor szerint a keresztény üzenetnek bele kell szívárognia a kultúrába. Van egyfajta evangélikus életérzés, ha identitásra találunk, az vonzó. De nem csak elméleteket kell gyártani, hanem át kell ezt a gyakorlatba ültetni.

Zsugyel János arra hívta fel a figyelmet, hogy a misszió és a gazdasági dolgok nem választhatóak el egymástól.

László Virgil egy korosztályt hiányol, mégpedig azokat az időseket, akik a templomainkban még ott vannak. Üdvösség kérdése a misszió kérdése is. Szerinte a transzcendencia felé az idősek nyitottabbak.

Karlné Csepregi Erzsébet figyelmeztetett, hogy a cigányok misszionálásában központi szerepet játszik a család, hiszen a románoknál a családi egység rendkívül fontos. A cigányok a nyitott templomajtóra nem mentek, de egy külön missziós lelkész munkájának hatására elkezdett metelni a templom.

Fábri György is alátámasztotta a gazdasági vetület fontosságát. Elmondta, hogy hiányolja, hogy pont az országos missziói lelkész nincsen jelen az ülésen. Utalt arra, hogy vélhetően objektív okokból nincs jelen a lelkész, pedig a misszió kérdésének megtárgyalásában kiemelten fontos szerepe lenne. „Nem egymással háborúzni, hanem egymással beszélgetni kell e kérdésről” - tette hozzá és kérte azt is, hogy a misszió teológiai vetületét mélyebben tárgyalják meg.

Abaffy Zoltán azzal kezdte hozzászólását, hogy sokat imádkozott azért, hogy az eddigi feszültségek megszűnjenek a bizottság és az osztály között. Bár határozathozatalra nem kerül sor, de biztosította azt, hogy a Teológiai Bizottságnak átadják az anyag véleményezését.

(Galambos Ádám tudósítása.)

Németh Zoltán: „Nehéz helyzetbe került a Gyülekezeti és Missziói Osztály és a Missziói Bizottság egyaránt. Ezt nem mi indukáltuk, ebbe belekerültünk. Vannak feladatkörök, melyek nem a mieink.” A terv passzív irányával kapcsolatban az osztályvezető kiemelte, hogy „a Kornéliusz terv nemcsak aktív program, hanem aktivizál, hiszen megszólítja az embereket.” A teológia megközelítés kapcsán az osztályvezető kifejtette, hogy a tervetnél az egyszerűsége törekedtek, mely modellértékű. Küldés és hívásnak együttesen kell megtörténnie ahhoz, hogy tényleges változás történjen. „Az egyház egyik problémája, hogy zárt rendszert alkotunk, sajátos nyelvet beszélünk. A tartalom és a forma a kívülálló számára nehezen érthető. Szerepeink egyházi, speciális szerepek. A Kornéliusz terv a határon próbál mozogni, azaz külső és belső oldalról is értelmezhető és megélhető” – fogalmazott az osztályvezető. A Kornéliusz terv abból indul ki, hogy az egyén egzisztenciájára épít, azaz az élet minden területén gyógyító erővel kíván lenni.

Lupták György: „Mások hoztak minket ilyen helyzetbe. A Kornéliusz tervvel szemben a MB javaslata sokkal több konkrét javaslatot tartalmaz, melyet szeretném, ha a jövőben is figyelembe vennénk. A mi szándékunk az egyház egészének jobbítása volt.” A Missziói Bizottság vezetője

kifejtette, hogy várja a Teológiai Bizottság meglátásait. Ezen kívül hangsúlyozta, hogy a misszión belül szükséges, hogy a cigánymisszióval ugyanúgy foglalkozzunk, mint a lelkészek lelkigondozásával.

16:10

Kilencedik ülés – Elnököl: **Abaffy Zoltán**, a zsinat nem lelkészi elnöke
Tárgy: **Tájékoztatás a 2013. évi III. törvény elfogadásakor hatályba lépettetett Zelenka Pál Evangélikus Szolidaritási alapról, a törvény elfogadása óta eltelt időszak tapasztalatairól.**

Muntag András előterjeszti az aktuális információkat. 527 fő szerepel a listán. Az ábrákból látszik, hogy a nyugdíjakon belül jelentős eltérések tapasztalhatók. Az alap pénzügyi helyzetét, takarékoskodását ismerteti.

A demográfiai adatokkal kapcsolatban az előterjesztő hangsúlyozta, hogy míg a nyugdíjasok száma nő, addig az aktív korúak száma egyre csökken. A Zelenka Alap modelljéről Muntag András kiemelte, hogy a teológusképzést és a lelkészek nyugdíjazását figyelemmel kell kísérni, hogy lehetőleg minél nagyobb összhang alakuljon ki. Évente 35%-os teológusképzésben való résztvevő szükséges ahhoz, hogy a mostani Alap működése stabilan működhessen.

16:30

Tizedik ülés – Elnököl: **Tölli Balázs**, a zsinat nem lelkészi alelnöke
Tárgy: **A Magyarországi Evangélikus Egyház alkotmányról** (a megkezdett előkészítő – elvi – vita folytatása) – Zsinati Határozat munkacsoport felállításáról
Előterjesztő: **Solt-Száraz Csenge**, az Ügyrendi Bizottság elnöke – **Hafenschner Károly**, a zsinat lelkészi elnöke

Solt-Száraz Csenge emlékeztetett rá, hogy a februári ülésen határoztak az alkotmány megalkotásába. Az alkotmány tartalmával kapcsolatban az előterjesztő hangsúlyozta, hogy a rövidebb szövegezésű alkotmány lenne a megfelelőbb. „Az alkotmánynak közös munkával, az egyház minden részével egyeztetve kell, hogy megszülessen.” Olyan konstans értékeket kell képviselni az alkotmányban, mely nincs kitéve a jogszabályi változásoknak. „Az alkotmány legnehezebb kérdése, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház milyen önmeghatározást ad meg magának. El kell döntenünk, hogy képesek vagyunk-e változtatni a rossz megszokásokon és szabályozásokon. Itt az egyház strukturális szerkezetére gondolok” – hangsúlyozta Solt-Száraz Csenge.

Az alkotmánnyal kapcsolatban az ügyrendi bizottság elnöke kiemelte, hogy „egyházunk törvénykönyve 12 törvényt tartalmaz, ezt kívánja az alkotmány is követni. Az alkotmány preambulumának egy modern hitvallást kéne tartalmaznia. Ebben a misszió kérdése is jó lenne, ha megjelenne.”

„Nem arról van szó, hogy egyházunk jelenlegi törvényéből kiveszünk valamit, hanem az alkotmány megalkotása által az összes törvényünket felül tudjuk vizsgálni, élhetőbbé tudjuk tenni.” A szövegezéssel kapcsolatban az előterjesztő kiemelte, hogy számos munkacsoportot kéne létrehozni, akik külön és együtt is dolgoznak az egyes részterületeken. Jelenlegi feladattal kapcsolatban a preambulum előkészítését javasolta. „Javaslom, hogy a munkacsoport a preambulumot a Teológiai Bizottsággal együtt fogalmazza meg a novemberi ülésre.”

16:44

Hafenscher Károly a zsinat lelkeszi elnöke kiemelte, hogy a zsinat számos témája a küldetésről szólt. „A külső és belső kihívásrendszerben kénytelenek vagyunk és lehetőséget is kaptunk, hogy újrafogalmazzuk hitünket. A rendszerváltás óta számos tapasztalatunk van, ezeket jó komolyan venni. Nem nagy egyház vagyunk, de nagy küldetésünk van! Ezt kéne hitvallásban rögzítenünk.”

A zsinat lelkeszi elnöke biztatta a jelenlévőket, hogy az előterjesztést fogadják el, jöjjön létre egy munkacsoport, mely összegzi a sok nézőpont közös gondolkodását.

Lackner Pál kiemelte, hogy az ausztriai és német egyházi példák azt mutatják, hogy az alkotmányok ma nagyon sokat változnak.

Solt-Száraz Csenge hozzászólásban kiemelte, hogy rövid alkotmányt tart elképzelhetőnek, mely részletekbe nem megy bele, csupán elvi szabályozást tartalmazna. Azért kérnek időt és alapos munkát, hogy maradandó munka születhessen.

Szavazás: 2 tartózkodás, 1 nem szavazat mellett megszavazzák a javaslatot.

16:50

Tizenegyedik ülés – Elnököl: **Tölli Balázs**, a zsinat nem lelkeszi alelnöke
Tárgy: **A 2005. évi IX. törvény – Az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről – szóló törvény módosítása – Zsinati Határozat munkacsoport felállításáról**
Előterjesztő: **Abaffy Zoltán**, a zsinat nem lelkeszi elnöke

Abaffy Zoltán kiemelte, hogy **László Virgilt** kérték fel a munkacsoport vezetésére. A zsinat megszavazta az előterjesztést.

17:00

Zárszó: **Hafenscher Károly**, a zsinat lelkeszi elnöke.

Hafenscher Károly bejelentette, hogy két napos lesz az őszi ülés. Novemberben az országos tisztségviselőknek a jelentése fog elhangzani. Téma lesz többek között az új gyűjteményi konstrukció bemutatása, a Deák téri Insula Lutherana projekt. A Bajor- és Olasz Evangélikus Egyház zsinat vezetői is várhatóan jelen lesznek. Az Európai Protestáns Zsinat összefüggéseinek kérdései is elő fognak merülni. A mai is tárgyalt Zelenka Alap kérdése, az egyházi jogi személy kérdés szintén téma lesz. Az őszi zsinat elé kerül az intézményi törvény felülvizsgálata ugyanúgy, mint az alkotmányi, egyházi békéről szóló téma is. A lelkeszi elnök megköszönte az együtt gondolkodást.